

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)¹
OPIS PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Rehabilitacja	
0912/URad/WNMiNoZ/ST-NST/E15			Rehabilitation	
Język wykładowy		Polski		
Rok akademicki		2025/2026		
Kierunek w zakresie		Lekarski		
Poziom studiów		Studia jednolite magisterskie		
Profil studiów		Ogólnoakademicki		
Forma studiów		Stacjonarne/Niestacjonarne		
Semestr/ semestry		VIII letni		
Przynależność do grupy zajęć		Moduł E: Nauki kliniczne niezabiegowe		
Status przedmiotu		Obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Ćwiczenia kliniczne	30 h	3 ECTS
		Seminarium	15 h	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów ²	Przedmiot związany z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.		3 ECTS
	z dyscypliną ³	Nauki o zdrowiu		3 ECTS
Forma nauczania ⁴		Seminaria: tradycyjna: zajęcia w siedzibie Uczelni Ćwiczenia kliniczne: zajęcia realizowane w pracowniach: kinezyterapii i fizykoterapii		
Wymagania wstępne		Realizacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych z poprzednich semestrów studiów.		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator		Dr hab. n. o zdr. Magdalena Wiącek-Zubrzycka, prof. URad		
Adres strony internetowej pjo		https://wnminoz.uniwersytetradom.pl/		
Adres e-mail koordynatora		magdalenawiacek@yahoo.de m.zubrzycka@uthrad.pl		

**EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA
EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Cel kształcenia:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie studenta z możliwościami z zakresu rehabilitacji. 2. Zapoznanie ze wskazaniami i przeciwwskazaniami do interwencji. 3. Zwrócenie uwagi na istotną rolę poszczególnych technik rehabilitacyjnych w kompleksowym leczeniu pacjenta.
Treści programowe: Ćwiczenia kliniczne	<p>Ćwiczenia kliniczne: 30 h prowadzonych jako 15 ćwiczeń po 2 h.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Badanie statyczne narządów ruchu: pomiary liniowe (długości i obwodów), ocena postawy ciała. Badanie dynamiczne narządów ruchu: pomiary liniowe i kątowe stawów obwodowych i kręgosłupa (w poszczególnych odcinkach). 2. Doskonalenie umiejętności wykonywania testów funkcjonalnych w obrębie kręgosłupa i stawów obwodowych. 3. Metodyka testowania grup mięśniowych w obrębie kończyn górnych, dolnych i tułowia według metody SFTR. 4. Prezentacja i doskonalenie zasad wykonywania ćwiczeń biernych (pozycja wyjściowa, stabilizacja, prowadzenie ruchu). 5. Metodyka wykonywania ćwiczeń biernych i ćwiczeń czynnych. 6. Analiza chodu, rodzaje chodu patologicznego – nauka chodu z wykorzystaniem sprzętu ortopedycznego, testy lokomocyjne. 7. Szkoła pleców. Systematyka ćwiczeń korekcyjnych, ćwiczenia kształtujące nawyk prawidłowej postawy, ćwiczenia ogólnieusprawniające w wybranych jednostkach chorobowych. 8. Rodzaje chodu o kulach. Nauka czynności życia codziennego. 9. Nauka obsługi urządzeń (z zakresu medycyny fizykalnej), z zachowaniem warunków bezpieczeństwa dla obsługującego oraz pacjenta. Przeprowadzanie wywiadu przed wykonywaniem zabiegów z wykorzystaniem różnych czynników fizykalnych. 10. Praktyczne wykonywanie zabiegów na różne części ciała z wykorzystaniem ciepła powierzchniowego i zimna: masaż kostką lodu, okłady z pokruszonego lodu oraz inne zimne okłady. Kriostymulacja. Wykorzystanie czynników fizykalnych w leczeniu urazów (metoda PRICE). Zastosowanie poznanych czynników fizykalnych w usprawnianiu pacjentów. Techniki i metody aplikacji ultradźwięków. 11. Techniki i metody aplikacji pola elektromagnetycznego wielkiej częstotliwości, pola magnetycznego niskiej częstotliwości. 12. Światłolecznictwo. Wykonywanie zabiegów z zastosowaniem promieniowania podczerwonego oraz ultrafioletowego. Metodyka oznaczania dawki progowej promieni ultrafioletowych. Metodyka zabiegów promieniowaniem laserowym małej mocy. Miejsce zabiegów fizykalnych w procesie usprawniania pacjentów z różnymi schorzeniami. 13. Zastosowanie poznanych czynników fizykalnych. Określanie stanu pacjenta, wyznaczanie celów bliższych i dalszych, ustalanie planu terapii z uwzględnieniem poznanych metod i środków. Doskonalenie poznanych technik terapeutycznych. 14. Metodyka i praktyczne wykonywanie zabiegów z zastosowaniem prądów diadynamicznych, prądu Traberta, prądów TENS, prądów interferencyjne wg. Nemeca oraz innych technik czteropółowych i dwupółowych, stymulacji wysokonapięciowej i mikroprądów, neuromięśniowej elektrostymulacji z zastosowaniem prądów Kotza, prądów typu faradycznego. 15. Określanie stanu pacjenta, wyznaczanie celów bliższych i dalszych, ustalanie planu terapii z uwzględnieniem poznanych metod i środków

<p>Treści programowe: Seminarium</p>	<p>Seminarium: 15 h prowadzonych jako 7 spotkań po 2 h i jedno spotkanie — 1 h.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rehabilitacja medyczna - podstawowe pojęcia, historia, cel, metodyka, zakres kompetencji zespołu rehabilitacyjnego. Polska Szkoła Rehabilitacji. Klasyfikacja WHO - ICF (WHO - International Classification of Functioning). Wskazania i przeciwwskazania do interwencji z zakresu rehabilitacji. Leczenie uzdrowiskowe. 2. Rehabilitacja schorzeń wieku dziecięcego, osób starszych. Fizjoterapia w zespołach bólowych. 3. Rehabilitacja po urazach kręgosłupa i rdzenia kręgowego. Zasady usprawniania pacjentów po urazach rdzenia kręgowego. 4. Specyfika rehabilitacji w chorobach układu krążenia i po operacjach serca oraz w chorobach pulmonologicznych. 5. Badanie ortopedyczne, neurologiczne, kwalifikacja do rehabilitacji, ocena niepełnosprawności (ocena kinezyologiczna, statyka i dynamika układu ruchu, wydolność układu krążenia i oddechowego, ocena neuropsychologiczna, psychospołeczna). 6. Techniki używane w rehabilitacji: fizykoterapia, kinezyterapia, terapia manualna, techniki ostrzyknięć, elektrostymulacja funkcjonalna, balneoterapia, biofeedback. 7. Możliwości rehabilitacyjne w chorobach reumatycznych. Rehabilitacja w chorobach neurologicznych (po udarze mózgu). 8. Psychologiczne problemy osób niepełnosprawnych ruchowo.
<p>Metody dydaktyczne:⁶</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenia kliniczne Odbывают się w pracowni kinezyterapii i fizykoterapii – polegają na zapoznaniu ze sprzętem i metodami rehabilitacji, towarzyszeniu przy wykonywaniu ćwiczeń przez pacjenta, ocenie wyników leczenia. 2. Seminarium <ul style="list-style-type: none"> • Metoda okrągłego stołu (swobodna dyskusja). • Metoda stolików eksperckich. • Projekty przygotowane przez studentów w ciągu semestru. • Analiza przypadków • Dyskusja panelowa. • Dyskusja seminaryjna 3. Praca samodzielna <ul style="list-style-type: none"> • Analiza literatury, studiowanie przypadków. • Przygotowanie projektów.
<p>Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się:</p>	<p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych dla przedmiotu efektów uczenia się. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta przyporządkowanej przedmiotowi liczby punktów ECTS.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ćwiczenia kliniczne W celu uzyskania oceny pozytywnej z ćwiczeń należy: <ul style="list-style-type: none"> • być obecnym na wszystkich ćwiczeniach; • aktywnie uczestniczyć w ćwiczeniach; • realizować zlecone zadania; • wykazać się wiedzą i umiejętnościami praktycznymi. 2. Seminarium W celu zaliczenia seminarium należy: <ul style="list-style-type: none"> • być obecnym na zajęciach; • aktywnie uczestniczyć w dyskusji, • przygotować projekt wykorzystania fizjoterapii. 3. Egzamin Przedmiot kończy się egzaminem. Uzyskanie oceny pozytywnej z ćwiczeń i seminariów w semestrze jest warunkiem koniecznym przystąpienia do egzaminu. Egzamin składa się z dwóch części: <ul style="list-style-type: none"> • Część teoretyczna obejmuje test (test wielokrotnego wyboru /MCQ/; test wielokrotnej odpowiedzi /MRQ/; test dopasowania; test T/N; test uzupełniania odpowiedzi). Zaliczenie części teoretycznej jest warunkiem przystąpienia do części praktycznej. • Część praktyczna obejmuje Obiektywny Strukturyzowany Egzamin Kliniczny (OSCE) lub miniCEX, realizację zleconego zadania, przygotowanie projektu, Nie jest przewidywany termin zerowy.

Sposób obliczania oceny końcowej:	<i>Sposób obliczenia oceny końcowej (dokładnej) z przedmiotu uwzględniający wszystkie jego formy określony został w Regulaminie studiów (§37-40). Ocena dokładna obliczana jest w systemie Wirtualnej Uczelni na podstawie ocen uzyskanych z poszczególnych form przedmiotu</i>
--	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	pojęcie niepełnosprawności;	E.W28 +++	Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę. Egzamin pisemny.	Test, udział w zajęciach.
W2	rolę rehabilitacji medycznej i metody w niej stosowane;	E.W29 +++	Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę. Egzamin pisemny.	Test, udział w zajęciach.
W3	wskazania do rehabilitacji medycznej w najczęstszych chorobach;	E.W30 +++	Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Zaliczenie na ocenę. Egzamin pisemny.	Test, udział w zajęciach.
U1	przeprowadzić pełne i ukierunkowane badanie fizykalne dorosłego dostosowane do określonej sytuacji klinicznej, w tym badanie: 1) ogólnointernistyczne; 2) neurologiczne; 3) ginekologiczne; 4) układu mięśniowo-szkieletowego; 5) okulistyczne; 6) otolaryngologiczne; 7) geriatryczne;	E.U5 +++	Ćwiczenia kliniczne	Zaliczenie na ocenę. Egzamin pisemny	Test praktyczny, OSCE, realizacja zleconego zadania
U2	identyfikować społeczne determinanty zdrowia, wskaźniki występowania zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych oraz omawiać je z pacjentem i sporządzić notatkę w dokumentacji medycznej;	E.U28 +++	Ćwiczenia kliniczne	Zaliczenie na ocenę. Egzamin pisemny	Test praktyczny, OSCE, realizacja zleconego zadania
U3	stosować zasady przekazywania informacji zwrotnej (konstruktywnej, nieoceniającej, opisowej) w ramach współpracy w zespole;	E.U30 +++	Ćwiczenia kliniczne	Zaliczenie na ocenę. Egzamin pisemny	Test praktyczny, OSCE, realizacja zleconego zadania
U4	omawiać w zespole sytuację pacjenta z wyłączeniem subiektywnych ocen, z poszanowaniem godności pacjenta;	E.U33 +++	Ćwiczenia kliniczne	Zaliczenie na ocenę. Egzamin pisemny	Test praktyczny, OSCE, realizacja zleconego zadania
K1	Kierowania się dobrem pacjenta.	K.K2 +++	Ćwiczenia kliniczne Seminarium	Ocena ustna	Obserwacja, ocena 360o , prezentacja.

K2	Formułowania wniosków z własnych pomiarów lub obserwacji.	K.K8 +++	Ćwiczenia kliniczne Seminarium	<i>Ocena ustna</i>	<i>Obserwacja, ocena 360o , prezentacja.</i>
----	---	-------------	--------------------------------------	--------------------	--

Literatura i pomoce naukowe⁸

Literatura podstawowa

1. Kasprzak W. 2017. *Fizjoterapia kliniczna*. Warszawa: PZWL.
2. Kasprzak W., Mańkowska A. 2020. *Medycyna fizykalna w praktyce klinicznej*. Warszawa: PZWL.
3. Kiwerski J. 2019. *Rehabilitacja medyczna*. Warszawa: PZWL.
4. Kiwerski J., Włodarczyk K. 2016. *Fizjoterapia ogólna*. Warszawa: PZWL.
5. Maxey L., Magnusson J. 2018. *Pooperacyjna rehabilitacja pacjentów ortopedycznych*. Błonie: DB Publishing.
6. Ronikier A. (red.) 2015. *Diagnostyka funkcjonalna w fizjoterapii*. Warszawa: PZWL.
7. Woźniowski M. (red.). 2020. *Fizjoterapia w chirurgii*.
8. Zukunft-Huber B., Hrynyszyn K. 2020. *Trójwymiarowa manualna terapia wad stóp u dzieci*. Wrocław: Edra Urban & Partner.

Literatura uzupełniająca

1. Janiszewski M. 2012. *Fizjoterapia w chorobach wewnętrznych*. Łódź: Wyższa Szkoła Informatyki.
2. Laider P. 2004. *Rehabilitacja po udarze mózgu*. Warszawa: PZWL.

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS

Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]	
	Praca własna studenta: zajęcia bez nauczyciela (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w ćwiczeniach klinicznych	-	30 h
Udział w seminariach		15 h
Przygotowanie się do wykładów/ćwiczeń/seminariów/ Przygotowanie do zaliczenia/egzaminu	45 h	-
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	45 h/ 1,5 ECTS	45 h/ 1,5 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	3 ECTS¹⁰	

Informacje dodatkowe, uwagi

W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekle chorych, określone powyżej (w karcie) metody i formy weryfikacji efektów uczenia się dostosowuje się odpowiednio do indywidualnych potrzeb tych studentów. Szczegółowe zasady i formy wsparcia studentów ze szczególnymi potrzebami: w tym z niepełnosprawnością, przewlekle chorych podczas zajęć, zaliczeń i egzaminów określono w: Regulaminie Studiów, Zasadach Studiowania, Procedurze dotyczącej zapewnienia dostępności procesu kształcenia studentom ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekle chorych.